

**TANDHEELKUNDIGE HULP BIJ HABITUEELE
LUXATIE VAN DE ONDERKAAK NAAR ACHTER,
EN BIJ PARALYSE VAN DEN FACIALIS**

DOOR

A. WARTENA,

*tandarts bij de chirurgiese afdeling van
het akademies Ziekenhuis te Groningen.*

Een maand of acht geleden kwam op de chirurgiese afdeling een patiente, die vertelde dat 's nachts haar onderkaak naar achter zakte aan de linkerkant; ze kon dan haar tanden niet goed op elkaar zetten, hoewel haar mond dicht was. 't Gevolg was, dat ze daar erge moeheid en pijn kreeg. Nergens had men haar ook maar enigszins kunnen helpen en ten slotte had haar medicus haar naar professor Koch gestuurd, die mij vroeg of een of ander apparaatje op haar tanden genoemd verschijnsel niet kon doen ophouden.

Gedurende enige tijd liep ik met allerlei ingewikkelde toestellen, scheve vlakken, afneembaar brugwerk en gleitschienen in m'n hoofd, totdat ik de toevlucht nam tot 2 bandjes met knopjes en één elastiekje (+ een paar voor reserve). Als proef dan altijd. In de bekende kl. II spanningsrichting spande patiente 's nachts een elastiekje van $P_1 s s$ naar $P_2 i s$. Bij rusttoestand oefent 't geen werking uit, maar mocht de afstand groter worden, dan toont-ie z'n ware aard en werkt de achterste bundels van de m. temporalis, welke in de literatuur aansprakelijk gesteld worden voor deze luxatie, tegen.

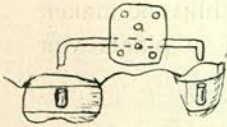
't Resultaat was prachtig; de klachten zijn geheel verdwenen, en 't wachten is nu nog slechts op 't meer blijvend maken van 't apparaatje, dus 't maken van kronen in plaats van bandjes.

Onze hulp bij paralyse van de nervus facialis.

In: „chirurgie de l'oreille, du nez, du pharynx et du larynx" van *Georges Laurens* wordt als verbetering van de fysiognomie bij paralyse van de n. facialis 't „apparat prothétique de Ombredanne" beschreven. Uit de beschrijving en tekening is mij de juiste bedoeling van het apparaatje, dat afneembaar op 'n knopje op 'n kroon op b.v. M. sup. gezet wordt en bestaat uit 'n „crochet dont l'extrémité dentaire est en forme d'agrafe de corset et dont l'extrémité commissurale, ajustée à la longueur et à la courbure convenable est recouverte de vulcanite teintée, comme il convient pour le cas particulier", misschien verborgen gebleven. Na op 't voordeel van 't uitneembaar zijn te hebben gewezen, eindigt de beschrijving met: „Le crochet doit servir seulement „pour sortir". De bijgegeven tekening bespaarde mij de moeite naar de vorm van zo'n agrafe de corset te informeren. Wat is nu de bedoeling van 't apparaatje? Rust 't in de lipspleet en houdt 't daar de mondhoek op, welke door de verlamming slap neerhangt? Ik vermoed 't wel. Is dit inderdaad zo, dan is dunkt mij 'n zeer sterk uitgesproken worden van de plica nasolabialis 't gevolg, 't geen de misvorming niet veel zal verfraaien. Houdt 't ook de mondhoek vast, wanneer door 't spreken en lachen enz. de mondspleet naar de gezonde kant getrokken wordt? Dat zou 'n groot voordeel zijn.

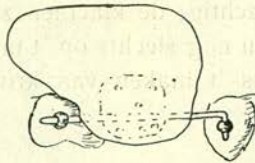
't Idee om door 'n apparaatje zulke patiënten te helpen, deed mij 't volgende toestelletje konstrueren. Als proef bandeerde ik M. s. d. en C. s. d. (bij rechtszijdige paralyse), soldeerde op de bandjes (loodrecht staande) evenwijdig lopende korte buisjes; in deze buisjes kwam een, aan beide einden omgebogen staafje te rusten.

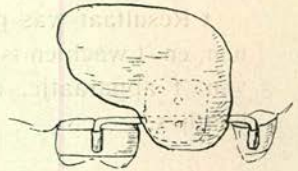
banden met loodrecht gesoldeerde buisjes. 't Staafje met verbreding iets boven de buisjes aangebracht.

I

't proefapparaatje in situ.

II

't blijvend apparaat. 't Buisje op de M_1 staat horizontaal, voor 't gemakkelijk inbrengen.

III

Op dit staafje is 'n verbreding gesoldeerd voor aanhechttingsvlak voor de op te brengen zwarte guttapercha. Op 't oog wordt nu een hoeveelheid zwarte gutta percha opgebracht en 't apparaatje in de buisjes gezet. Door meer opbouwen wordt de omslagplooi omhoog gebracht, wat de bedoeling is van dit apparaatje. Natuurlijk is mijn ervaring nog zeer gering. Bijgaande foto's geven 'n goed beeld van wat bereikt werd.

Helaas is de tweede foto niet 't eindstadium, maar 'n tussenstation. Wat we hier zien is 't volgende:

- 1e. de inzinking onder 't oog verdwijnt.
- 2e. de wang is meer gevuld.
- 3e. de mondhoek wordt omhoog gehouden.
- 4e. de mondspleet loopt horizontaal.

't Storende weggetrokken worden van de verlamde zijde naar de gezonde kant door de mimiek, wordt niet tegengegaan; wel is dit nog m'n plan geweest, om de proef te nemen, maar door vertrek van de patient naar elders is 't daarbij gebleven. 't Gevaar voor drukulcus door zo'n extensie naar de

mondspleet is lang niet denkbeeldig, waarop de beschrijving in 't genoemde werk ook wijst.

Voor 't gemakliker inbrengen ligt op 't blijvend apparaat (kronen in plaats van bandjes) 't ene buisje horizontaal — 't voorste staat vertikaal.

Ten slotte laat ik de patient 't apparaatje 's nachts uitnemen om 't slijmvlies de denkelijk nodige rust te geven. Zodat 't nut van verdere strekking is, dan 't apparaat van Ombrédanne doet vermoeden.

M'n vrees voor drukulcera blijkt tot nu toe ongemotiveerd; dat 't apparaat z'n plicht zal blijven doen, hoop en verwacht ik wel.